ION MIRCEA

„Tobele fragede"

Despre Ion Mircea, care a debutat în 1971 cu ***Istm,*** s-a vorbit mai puţin decît despre colegii lui de la revista clujeană *Echinox,* poate şi pentru că nu s-a arătat prea grăbit să tipărească un al doilea volum. Critica noastră de poezie fiind mai ales una de întîmpinare, ea comentează, la apariţie, cărţile, şi le uită pe urmă aproape cu totul, între două cărţi rămîne un fel de spaţiu al nimănui. ***Tobele fragede*** readuce în actualitate un foarte talentat poet, maturizat, chiar dacă nu modificat substanţial. E un caligraf şi un purist, care transcrie emoţiile într-un sistem de simboluri originale, asemănătoare unor japonezerii delicate, însă dificile adesea prin lipsa cheii. Impresia este de cifrare după un cod propriu: *„ Violetele de grădină nu au miros. / Lăcrămioarele au".* Printr-o translaţie misterioasă, notaţiile devin metaforă: *„ Porumbelul de mare abia şi-a sărutat imaginea. Vechi fraze micşorînd o clipă, în dulce, lumina".* Aici este observarea unei descinderi a păsării deasupra imaginii pe care i-o reflectă apa: imaginea scăzută, efasată. întreg întîiul ciclu din volum cuprinde, într-o anume accepţie, astfel de poezii ocazionale: înregistrări fugare ale unor evenimente, descrieri, percepţii, sugestii de atmosferă, amintiri, obsesii, prelucrate însă muzical şi plastic. Nimic din realitatea brută care le-a dat naştere nu intră în poezie, ci amprenta ei, într-un moment privilegiat al contemplaţiei. ***Această pîlpîiere ca viaţa prima oară*** este albumul unor stări de. graţie. Iată: *„ Doar în strigătul vechi al aparatului, / în strigătul mare, fiinţa ta-i ca apa cu sălcii delăsătoare, / amintirea păstrează şi tăcerea de-atunci, /setea şi ea oglindeşte cerul, / un vas cu aburi călătorind peste oraş ".* Nu ştim de obicei care este referentul; metafora n-are transparenţă, e ca o fereastră oblonită. Nimic, *dincolo:* doar un *dincoace* al purelor imagini, un desen suav pe cenuşiul peretelui: *„în amintirea zahărului umbra mi-o priveam un timp / cum urcă pe silitra posomorită a zidului, / încovoială, / ca o imensă frunză de sfeclă".* Poezia lui Ion Mircea se constituie ca un joc cu misterioase reflectări şi este un elogiu al eternelor aparenţe: *„ Icoanele toamna / Icoanele toamna pe lemn / Icoanele toamna de lemn icoanele toamna / Ce scorojire / Ce desfrunzire / Clnd pe arborele mort / pictat e însuşi arborele / Clnd pe arborele mort / Pictat e însuşi arborele".* Ceea ce este frapant la el este lipsa de adîncime, de corporalitate. Universul liricii este o suprafaţă muzicală, încreţită de spume albe, un ecran pe-care se proiectează iluzorii umbre şi lumini.

Poetul pictează icoane, transformînd cuvintele în scene, jumătate desen, jumătate literă. Privirea consumă lucrul, care se lipeşte de retină, asemeni unui timbru delicat: *„Copil contemplînd o viperă / şi digerînd imaginea viperei. // Pe urmă, imaginea viperei l digerînd copilul; / şi imaginea viperei / digerînd imaginea copilului. // Pe urmă, din viperă: imaginea viperei, din / imaginea viperei: iarăşi imaginea copilului / care o contemplă; / şi din imaginea viperei: vipera; / şi din imaginea lui: el. / Pe urmă, iarăşi copilul / contemplînd o viperă, / la vedere nedăunătoare, // pe porţiuni poate dulce ".*

Estetismul acesta caligrafic, în maniera lui Ungaretti, dar şi cu mai îndepărtate rădăcini în puritătile mallarmeene şi barbiene, nu e scutit de oarecare răceală. Viaţa păstrează o prospeţime matinală, pîlpîind glacial. Fantezia e răcoroasă, fragedă, exanguă. Pericolul pentru Ion Mircea este de a deveni cu desăvîrşire sibilinic, rupînd sistematic punţile dintre metaforele lui savante şi lume, ştergînd urmele care ne conduc spre inima poeziei, îl prefer în ipostaze mai inteligibile, în poezii (atîtea) frumoase şi originale, cum ar fi această superb elegiacă ***Laudă a piperului:*** *„Am treizeci de ani şi-n floare / Vai eu n-am văzut piperul / Lăudat fie piperul / Vişnu însuşi îl mănîncă. // La treizeci de ani în floare / Vai eu n-am văzut piperul / Lăudat fie piperul / Chiar de limba mamei lui. / Am treizeci de ani şi-n floare l Vai eu n-am văzut piperul / Lăudat fie piperul // Lăudat ca aurul. // La treizeci de ani în floare / Vai eu n-am văzut piperul / Lăudat fie piperul / Cum e-n gr a/dur i taurul".*

(România literară, nr. 36, 1978)